

Samsonova kašna: barokní skvost pod ochranou moderní nanotechnologie

19.5.2025 - Jiří Kůs | Asociace nanotechnologického průmyslu ČR

Samsonova kašna na náměstí Přemysla Otakara II. v Českých Budějovicích je největší kašnou v České republice. Na jaře roku 2024 byly na kašně zahájeny testy fotokatalytické ochrany povrchů. Po pozitivních výsledcích byl v roce 2025 povrch kašny ošetřen samočisticím nátěrem FN NANO®.

Monumentální barokní stavba vznikla v letech 1721–1727 podle návrhu jezuitského architekta **Franze Antona Bauguta**, realizaci vedl kameník **Zachariáš Horn**, plastiky vytvořil **Josef Dietrich**.

Přestože je kašna pravidelně udržována a restaurována – odborný dohled zajišťuje restaurátor **Lukáš Hosnedl** a provoz má na starosti společnost **ČEVAK a.s.** – potýká se každoročně s výskytem hnědavých povlaků tvořených sinicemi a řasami, zejména druhem **Chamaesiphon**. Tyto mikroorganismy, přirozené ukazatele kvalitní vody, z pohledu památkové péče narušují estetiku sousoší a zvyšují nároky na čištění.

Průlomové řešení: fotokatalýza bez chemie

Na jaře roku 2024 byly na kašně zahájeny testy fotokatalytické ochrany povrchů. Technologie využívá denního světla a oxidu titaničitýho jako katalyzátoru k rozkladu organických nečistot a mikroorganismů – bez použití jakýchkoliv chemikálií. Po pozitivních výsledcích byl v roce 2025 povrch celé sochařské části kašny ošetřen **fotokatalytickou vrstvou FN NANO®**. Zároveň byla upravena i voda v okruhu kašny technologií s fotokatalytickým účinkem, aby se zajistila celoroční funkčnost systému.

Tuto technologii navrhla a aplikuje chrudimská společnost **eNecont s.r.o.**, která se od roku 2015 věnuje vývoji a zavádění udržitelných řešení pro ochranu památek, kvalitu vnitřního prostředí a stavební mikroklima. eNecont zároveň působí jako certifikační autorita pro restaurátory a aplikační firmy v oblasti fotokatalytických nátěrů. Aplikace FN NANO® probíhají za odborné technické podpory **Dr. Jana Procházky**, vynálezce těchto celosvětově rozšířených materiálů.

Trvalá ochrana, šetrná k památkám i přírodě

Fotokatalýza představuje revoluční přístup k ochraně památek bez mechanického čištění a chemických prostředků. Technologie je netoxická, šetrná k podkladu, respektuje požadavky památkové péče a zároveň zajišťuje dlouhodobý ochranný účinek proti biotickému napadení.

Samsonova kašna se tak stává modelovým příkladem spojení barokního umění s inovativní vědou – ukázkou, že kulturní dědictví lze chránit moderně, ekologicky a s úctou k historii.

<https://www.nanoasociace.cz/samsonova-kasna-barokni-skvost-pod-ochranou-moderni-nanotechnologie>